

T

Noviny s osemdesiatročnou tradíciou

Tempo

6 V Partizánskom zaočkovali viac ako 800 ľudí

7 Kino vzniklo na pokyn Baťu

12 Rozhovor s útočníkom Jurajom Gašparovičom

● CENA 0,60 €

www.novinytempo.sk

● 25. január 2021 / ročník LXXXII

● číslo 3

POZITIVITA DOSIAHLA 1,68 PERCENTA

Na Slovensku sa od 18. januára uskutočňuje celoplošný skríning obyvateľstva. Partizánske v tejto súvislosti zabezpečilo cez víkend viacero odberových miest, niektoré z nich ponúkali aj možnosť objednania sa na presný čas. Počas soboty 23. a nedele 24. januára sa prišlo v Partizánskom a jeho mestských častiach otestovať celkom 8 230 ľudí, pozitívnych bolo 138, čo predstavuje mieru pozitivity 1,68 percenta. Či sa okres Partizánske zapojí do ďalšieho kola testovania, bude známe až po analýze kompletných výsledkov skríningu, ktorý sa skončí 26. januára. Od stredy 27. januára budú môcť ísť do práce či prírody len ľudia s negatívnym výsledkom testu, toto nariadenie sa nebude týkať detí do 15 rokov a seniorov nad 65 rokov. (kj), foto: mm

**VY OBJEDNÁTE
MY DOVEZIEME AŽ K VÁM**

ekodiel®
tvár betónu

15
ROKOV
NA TRHU

100 %
Slovenský produkt

Zákaznícka linka
0908 24 97 97

Zákaznícka linka
0902 62 34 74

Zákaznícka linka
0902 62 34 84

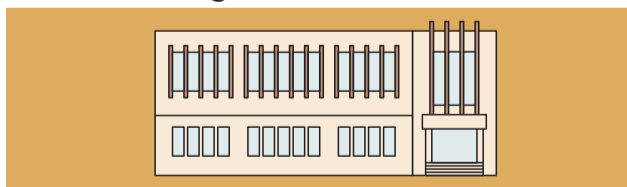
beton@ekodiel.sk

info@ekodiel.sk

odbyt@ekodiel.sk

(210014)

Pozmenený chod mestskej knižnice

Čitatelia Mestskej knižnice v Partizánskom môžu prísť vrátiť požičané knihy vždy v utorok a štvrtok od 8.00 do 15.00 h a vyzdvihnúť si vopred objednané knihy, ktoré si môžete zarezervovať buď telefonicky na čísle 038/749 73 66 alebo mailom na kniznica@muap.sk, v presne určenom čase po dohode s pracovníčkami knižnice. Pri vchode treba zazvoniť na zvonček, vstup je povolený iba po jednom s rúskom a použitím dezinfekcie, potrebné je dodržiavať odstup dva metre. Iné služby ako požičiavanie a vrátenie kníh nie sú možné. Medziknižničná výpožičná služba sa taktiež neposkytuje. Vrátenie a výdaj kníh prebieha vo vestibule knižnice.

AKO
nám bude

Spočiatku si pripomenieme taký menší návrat zimy aj so snežením. Postupne nastane ale opäť oteplenie a prechod na dažďové zrážky.

0/8°C

2/-9°C

Nákupy do košíka nahradili pultový predaj

K predchodcom dnešných supermarketov či hypermarketov patrili samoobsluhy. Na Slovensku bola vôbec prvá predajňa takéhoto druhu otvorená v Bratislave v roku 1958. Po pultovom predaji predstavovali hovorovo nazývané „samošky“ niečo úplne nové a dovtedy nevidané.

Zákazníci si postupne začali zvykať na to, že ich neobsluhovali predavači, ale sami si mohli vybrať tovar, poobzeráť si ho, prečítať etikety, uložiť ho do košíka alebo nákupného vozíka a zaplatiť zaň pri pokladni. Kým dovtedy sa mnohé potraviny predávali vážené a rozdeľované z veľkých balení, moderný spôsob predaja si vyžadoval upraviť balenia na menšie. Novinka v nakupovaní sa spočiatku nepozdávala obchodníkom, ktorí sa obávali najmä krádeží tovarov z pultov. Výhodou malo byť, naopak, to, že keď sa ľudia pohybujú medzi regálmi, láka ich kúpiť aj to, čo pôvodne neplánovali, čo sa odzrkadilo na vyšších tržbách.

Rozvoj samoobsluh nenechal na seba dlho čakať ani na území Partizánskeho. O jednej z nich sme sa dočítali aj na stránkach niekdajšieho Úderníka. V roku 1961 si nakúpiť do košíka mohli obyvatelia v Šimonovanoch. „**Vzorná samoobsluha s potravinami, ktorá je vybudovaná v Partizánskom – časť Šimonovany, sa v ničom nepodobá bývalým dedinským skliepom súkromníkov. Preto nie div, že aj občania chodia sem radi na nákupy. Ved' sa tu**

Pohodlný nový spôsob nakupovania si pochvalovali ženy v potravinách v Šimonovanoch

Jedna zo samoobsluh bola aj na Obuvníckej ulici na mieste dnešnej predajne nábytku

stretávajú s ochotou pracovníkov obchodu i vzorným poriadkom,“ písalo sa v predchodcovi Tempa. Samoobsluha s potravinami a Zdroj – výsek mäsa boli umiestnené v obchodnej bunke, ktorá bola postavená v rámci rozšírenia obchodnej siete vďaka odboru obchodu pri MsNV v Partizánskom. S prácou kolektívu predajne, ktorý tvorili vedúci Fabian a pracovníčky Malovcová a Zvalová, boli nakupujúci spokojní. Stretávali sa tam s ochotou, poriadkom, pričom si mohli nakúpiť v modernom a kultúrnom prostredí. „**Vybudovaním obchodnej bunky sa v Partizánskom skvalitnila obchodná sieť a skultúrnilo prostredie nákupov, čo je prirodzene občanom nanajvýš milé a vítané. Pochvalu si zasluhuje aj pozornosť, ktorú venovali úprave okolia obchodnej bunky,**“ kladne ohodnotili samoobsluhu v Úderníku.

Samoobslužné predajne sa nachádzali napríklad na Obuvníckej ulici i v Spoločenskom dome vedľa kina, ktorá bola neskôr presťahovaná do novostavby Domu mladých pri MsNV a do jej priestorov sa premiestnila cukráreň. **Moderný systém nákupov sa zaviedol od roku 1964 aj v obchodnom dome Mladosť – v predchodcovi dnešného Prioru. Išlo o samoobslužný predaj sortimentu priemyselného tovaru.** Práve obchodný dom v Partizánskom bol prvou lastovičkou a po osvedčení tento systém prebrali všetky obchodné domy v ČSR.

Sandra Čaprnková, foto: archív redakcie

Kino vzniklo na pokyn Baťu: Vďaka modernizácii patrí k špičke

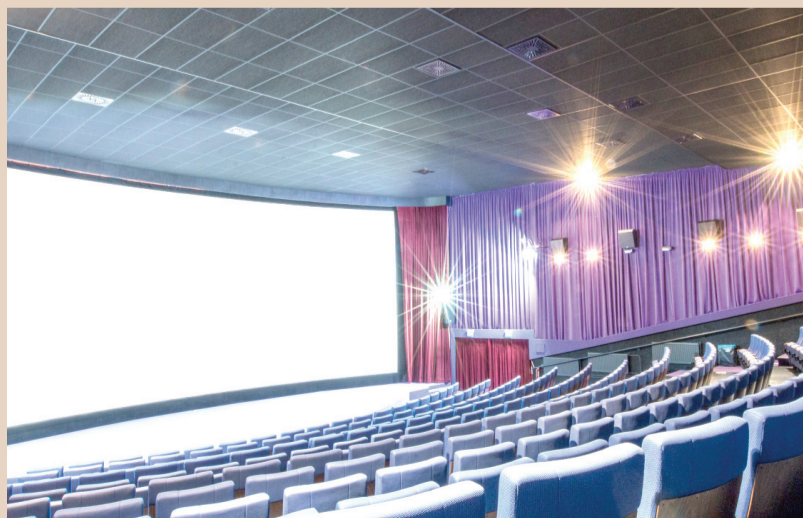
Premietanie pohyblivých obrázkov má v Partizánskom bohatú históriu. Začala sa písať v 40. rokoch minulého storočia.

Prvý biograf, ktorý sa niekoľko desaťročí nachádzal na prízemí vtedajšieho Spoločenského domu, bol vybudovaný na základe pokynov firmy Baťa. **Kino sa v auguste 1979 presťahovalo do nových priestorov, zmenilo názov na Panoramatické a začalo ponúkať divákovi nový filmový zážitok.** Slávnostného prestrihnutia pásky sa ujal zaslúžilý umelec a vtedajší generálny riaditeľ ústredia slovenských filmov Martin Ťapák. „*Tak ako sa dynamicky rozvíja každá oblasť nášho života, tak sa zväčšujú i nároky na chvíle duševného odpočinku, na oblasť kultúry. Tento rok, keď sme oslávili 40 rokov zrodu mesta, je medzníkom i na poli kultúry. V minulých dňoch sme boli svedkami odovzdania a slávnostného otvorenia nového moderného kina. Nový kultúrny stánok nám skýta možnosti oddychu, využitia a spoznávania nových diel kinematografie celého sveta,*“ napísal Ťapák v úvode septembra v roku 1979.

V 80. rokoch patrilo k najmodernejším kinám v bývalom Československu. V rokoch 1980 až 1989 ho navštevovalo až 120-tisíc divákov ročne. Budova, v ktorej sídli doteraz, prešla viacerými modernizáciami. V roku 2011 došlo k digitalizácii kina, vďaka čomu sa aj v Partizánskom začali premietiť 3D filmy. Všetky tieto úpravy obišli priestory kinosály, kde zostalo pôvodné zariadenie s takmer 35-ročnými sedačkami. K rozsiahlej modernizácii sa pristúpilo v roku 2015. Rekonštrukčné práce si vyžiadali nemalé finančné prostriedky, na vynovenie kina poputovalo takmer 200-tisíc eur, na projekte sa podieľal Audiovizuálny fond sumou 25-tisíc eur. Modernizácia odštartovala v apríli. „**Najskôr sa demontovali kinokreslá, elektroinštalácia, ako aj drevené obklady. Odstránili sa aj podlahové krytiny. Aby kinosála spĺňala štandardy, bolo potrebné upraviť stupne na osadenie 313 nových sedadiel. Ich počet sa síce znížil, no zato priniesli divákovi oveľa viac komfortu a pohodlia,**“ vysvetlil postup prác v apríli 2015 Ľubomír Beňo, prevádzkar Panoramatického 3D kina. Počas rekonštrukcie sa podarilo nainštalovať aj novú klimatizáciu slúžiacu na výmenu vzduchu.

Modernizácia bola ukončená na začiatku júna, kino slávnostne otvorili 10. júna za prítomnosti primátora Jozefa Božika a vtedajšej poslankyne NR SR Márie Janíkovej. Slávnostného otvorenia sa zúčastnil aj zástupca realizačnej firmy Miloš Tourek: „*Kinosála v Partizánsku získala atribúty, aby mohla byť moderným, digitálnym 3D kinom. Zvukový systém, ktorý bol nainštalovaný pred rokmi, bol výkonný, ale akustika sály mu nedovolila vyniknúť, dnes je zvuk špičkový, má obrovskú dynamiku, od čistých tichých pasáží až po veľké výbuchy.*“ Aj keď mestské kiná sa s tými v multiplexoch nedajú porovnávať, Mestské panoramatické 3D kino v Partizánskom po rozsiahlej rekonštrukcii nezaostáva v dokonalom filmovom zážitku pre diváka. „*Samozerejme, v kinách sa dnes inštaluje veľa atrakcií, ako pohyblivé sedačky, vodné a vzduchové prvky, ale to už sú také kolotočiarске atrakcie. Z tých klasických vecí bolo kino v Partizánskom vždy popredu, bolo jedno z prvých, ktoré bolo digitalizované a zároveň malo 3D technológiu,*“ dodal Miloš Tourek.

Katarína Jankeje, foto: archív redakcie

Našlo sa v archíve...

Stalo sa to v ktoromsi štáte Európy. Po širokej ceste uháňalo v noci veľkou rýchlosťou auto. Zrazu predné koleso dostalo prudký náraz, šofér stratil kontrolu nad volantom a auto narazilo do blízkeho stromu. Našťastie sa nič nestalo a vozidlo mohlo o chvíľu pokračovať. Šofér navštívil najbližšieho cestmajstra a oznámil mu, že sa na ceste pri kilometrovníku 24.2 nachádza výtlk a nie je pred ním výstražné znamenie. Cestmajster sa poškríbal za uchom, sadol za stôl a svojmu nadriadenému napísal list, v ktorom oznámil, že sa na tejto ceste nachádza veľká jama.

Za niekoľko dní dostal cestmajster úradný prípis, aby 150 metrov pred výtlkom a 150 metrov za ním nechal postaviť výstražné znamenia. Opäť sa poškríbal za uchom, u miestneho stolára nechal vyhotoviť výstražné znamenia a presne podľa úradného listu ich postavil na okraj cesty.

Až zas večer šiel po ceste sedliak s plným vozom. Keď prišiel ku kilometrovníku 24.2, zapadlo mu pravé predné koleso do jamy. Pozrel sa, čo sa vlastne deje. Pod kolesom bola jama. Sedliak našiel povedľa cesty veľký kameň, dal ho do jamy a zahádzal ju štrkom. Výtlk zrazu zmizol a baľkajúci sedliak pokojne odišiel. Cestujúci sa už len čudovali, prečo sú na okrajoch cesty umiestnené výstražné znamenia, keď jamy nie sú.

I u nás je veľa podobných šoférov, cestmajstrov, cestárov i úradníkov, lež veľmi málo podobných sedliakov, akým bol tento. A predsa práve takýchto by nám bolo najviac treba.

Vybrané z brožúry Život a práca ABS Baťovany, 1947

Srdcu najbližší

Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región po prvý raz štartuje anketu s názvom Srdcu najbližší pre širokú verejnosť.

Ktoré miesta v Trenčianskom samosprávnom kraji sú vaše najobľúbenejšie? Zvoľte si tie „svoje“ v súťaži, ktorú pripravila KOCR Trenčín región. „Účelom ankety je zviditeľnenie zaujímavých lokalít a zariadení, ktoré vykonávajú svoju činnosť vytrvalo a s chuťou napriek náročnému obdobiu. Každý hlasujúci je zároveň zapojený do losovania až o 30 hodnotných cien,“ vysvetlila Michaela Tišková z KOCR. **Anketa je rozdelená do pätnástich kategórií, medzi ktoré patria hrady, horské**

turistické chaty, lyžiarske strediská, kúpaliská a akvaparky, kúpele, jaskyne, vodné plochy, cyklotrasy, hotely, top zaujímavosti kraja, rozľadné múzeá, top podujatia v kraji, prírodné lokality a top zabudnuté miesta. V rámci okresu Partizánske môžu o vašu priazeň zabojovať napríklad v kategórii kúpele Termály Malé Bielice, alebo v kategórii top zabudnuté miesta letohrádkov Babylon v Brodzanoch (na foto) či novobaro-kový kaštieľ v Klátovej Novej Vsi. Súťažiaci môžu v jednotlivých kategóriách napísať aj vlastné tipy, ktoré sa zarátajú k platným hlasom v ankete, možné je však zahlasovať len za jedno zariadenie. O víťazovi rozhodne široká verejnosť. Hlasovanie prebieha do 15. februára, pričom zapojiť sa môžete dvomi spôsobmi, a to prostredníctvom online formulára na web stránke trencinregion.sk alebo vyplnením ankety v papierovej podobe v dvojmesačníku Trenčín región. Hlasujúci zároveň môžu získať hodnotné balíky od vyhlasovateľa súťaže. Hlavnou cenou je pobyt pre dve osoby v luxusnom štvorhviezdičkovom zariadení v Orlovom.

Zdroj: trencinregion.sk, foto: archív redakcie

Pocťta skrytá v pamätníkoch

Chodíme okolo nich každý deň, ale vieme o nich len málo. V našom ďalšom seriáli vám prinášame príbehy pomníkov v okresoch Partizánske a Bánovce nad Bebravou, ktoré môžeme každodenne vidieť, ale aj tých, na ktoré sa už zabudlo alebo sa zlahli so zemou.

Pomník prisahy

Písal sa rok 1961, kedy sa v nadväznosti na výstavbu dolného pomníka začalo v lesoch nad Partizánskym s budovaním „cesty prisahy“. Tá viedla na malú lesnú čistinu, na ktorej sa konala jedna z prvých porád ilegálnych pracovníkov z Baťovian, ktorí tu skladali partizánsku prisahu. Do užívania bola odovzdaná 29. augusta 1961 pri príležitosti 17. výročia Slovenského národného povstania. Celková dĺžka lesného chodní-

Odhalenie pomníka v roku 1962

Pamätník po útoku vandalov v roku 1992

ka je približne 2,3 km, ponúka príjemnú prechádzku v horách len na skok od centra mesta a ešte krajší výhľad na celé Partizánske. Cesta je vhodná aj pre menej zdatných, hlavne vďaka lavičkám na oddych, ktoré boli obnovené dobrovoľníkmi v roku 2019.

Ešte v roku 1961 bol vypracovaný projekt na stavbu druhého pomníka v tomto lese – Pomníka prisahy, ktorý je dnes známy ako horný pomník. Skladá sa zo železobetónového jadra, ktoré je obložené platňami bieleho mramoru. Na čelnej strane je umiestnená pamätná doska s vyrytým textom. Do roku 1992 bol na pylóne umiestnený znak Komunistickej strany.

Autorom návrhu pre stavbu pomníka je Karol Auermüller. Na výstavbu boli vynaložené náklady vo výške 200-tisíc korún. Pomník bol slávnostne odhalený 29. augusta 1962. O rok neskôr ho vyhlásili za národnú kultúrnu pamiatku a zostal ňou až do 90. rokov.

Žiaľ, ani pamätné miesta, ktoré prinášajú posolstvá a pripomínajú dejiny, neodrádzajú vandalov. Svoje o tom vie i horný pomník, ktorý sa v letných mesiacoch roku 1992 stal terčom ich útoku. Na pomníku nezostal kameň na kamení a bol značne poškodený. Jeho obnova si vyžiadala čiastku vo výške 30-tisíc korún.

(ms), foto: archív PHKaOP

Úskalia dištančného vzdelávania

Zrejme nikto sa neteší už takmer rok zúriacej pandémie, preplneným nemocnicami, zákazu vychádzania, pozatváraným obchodom a reštauráciami, zrušeným kultúrnym a športovým akciám, či mnohým ďalším obmedzeniam. Aj rodičia konečne zisťujú, že učiteľia predsa len vedia svoj predmet naučiť a precvičiť oveľa lepšie priamo v triede, ako sa každé poobedie trápiť doma so svojimi deťmi nad neľahkými úlohami. Niektorí pedagógovia si však neuvedomujú, že hlavne oni by mali v rámci doobedňajšieho dištančného vzdelávania svojim žiakom látku dôkladne vysvetliť a nenechávať ťažisko výučby na rodičov. Navyše si neuvedomujú, že na Slovensku sú aj rodiny s nižšími príjmami, prípadne neúplné rodiny, ktoré si nemôžu dovoliť kúpiť drahší hardvér iba kvôli rozmaru učiteľa. Na čo myslím? Na požiadavky

niektorých vyučujúcich, aby si žiaci vytlačili a nalepili do zošita trebárs text popovej piesne kvôli rozboru, zaslané cvičenie z cudzieho jazyka alebo povest' zo stredoveku. Ak aj rodič učiteľovi vysvetlí, že tlačiareň doma nemajú a ich finančná situácia im nedovolí si ju okamžite kúpiť, niektorí pedagógovia (nie je ich veľa, ale existujú) takúto prekážku neuznajú a striktné vyžadujú splniť uloženú úlohu – teda vytlačiť, nalepiť a následne písomne vypracovať zadanie! Veru nechápem, načo je toto potrebné práve v takejto ťažkej dobe, keďže počas prezenčného vyučovania sa zrejme do zošitov nelepilo a všetko sa dalo precvičiť priamo v škole alebo po príchode domov, používajúc učebnice a pracovné zošity. Iní učiteľia zase vyžadujú, aby žiaci napísali sloh alebo projekt vyslovene vo Worde. Ani v tomto prípade si

zrejme neuvedomujú, že nie každý má doma nainštalovaný profesionálny balík kancelárskych programov, ktorý – podobne ako tlačiareň – tiež nie je zadarmo. Nekompromisnému učiteľovi nestačí, ak žiak použije jednoduchší textový editor; práca musí byť vo Worde! A tak rodičia, ktorí i bez toho majú dosť svojich starostí, sú nútení obiehať svojich známych a prosíkať ich, aby im vytlačili požadované materiály, prípadne pomohli s oným projektom v predpísanom programe.

Zdolanie pandémie si podľa mňa okrem hygienických opatrení a dodržiavania obmedzení vyžaduje hlavne ľudskosť a humánny prístup. A zo strany niektorých pedagógov aj určitú zhovievavosť a pochopenie, najmä ak ide o objektívne dôvody, kvôli ktorým žiak nemôže presne splniť zadanú úlohu. M. Agliová

Spomienka

Nič na svete nie je drahšie než zlaté srdce matky. A kto ho stratil, chudobný je, čo by mal i tie najväčšie statky.

Dňa 28. januára 2021 si pripomíname devätnásť smutných rokov, čo nás navždy opustila naša milovaná mamička, svokra a babinka

Anna SOKOLÍKOVÁ z Partizánskeho.

S láskou spomínajú syn Pavol s rodinou a dcéra Zuzanna s rodinou.

Spomienka

Za tichú spomienku ďakujeme všetkým, ktorí si spolu s nami v týchto dňoch spomenú na 10. výročie nečakaného odchodu do nenávratna

Štefanie ĎURIŠOVEJ z Partizánskeho.

Manžel s rodinou (210031)

Pohrebništvo DVONČ

Partizánske
Trenčín Nováky (210008)

non stop kancelária PE
0908 775 262 0917 454 205
0917 291 541 038 749 0083
0915 744 767

pohrebisko.pe@gmail.com
www.pohrebnictvodvonc.sk

PREDÁME

ochranné respirátory FFP2, chirurgické rúška (210016)

Chynorany, Továrnska 9
0907 756 015, 0907 432 335

Spomienka

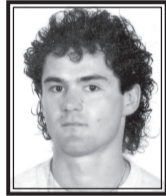
V spomienkach Vás stále máme a s láskou na Vás spomínáme.

Dňa 21. decembra 2020 uplynulo jedenásť rokov, čo nás navždy opustil náš drahý

Vladimír ČAPEK z Partizánskeho

a dňa 10. januára 2021 sme si pripomenuli 22. výročie úmrtia nášho milovaného

Bohuša ČAPEKA z Partizánskeho.

Ďakujeme všetkým, ktorí na nich nezabudli a spomínajú s nami.

S láskou a úctou spomínajú manželka a mama, dcéra a sestra s rodinou. (20033)

Spomienka

Kto v srdci žije, neumiera.

Dňa 23. januára 2021 sme si pripomenuli 13. výročie, čo od nás navždy odišiel otec, dedko, pradedko, svokor

Vojtech CIDORÍK z Nedašoviec.

S láskou a úctou spomína celá rodina. (210032)

NALAD SI SVOJE REGIONÁLNE RÁDIO

RADIO WOW (210016)

106,7 FM PARTIZÁNSKE
90,4 FM BANOVICE n.B.

	mutón, po česky	1. časť tajničky	skratka cestovnej kancelárie	staro-grécky boh vetrov	obyvateľky Sliezska	Príde hosť do reštaurácie a hovorí čašníčkovi: - Chcel by som pekný kus mäsa, bifteku, taký mierne prepečený, ale aby nebol veľmi krvavý, ale ani tvrdý, musí byť šťavnatý z mladého býčka a z domáceho chovu... Čašník ho preruší a sucho sa ho pýta: (Dokončenie tvorí tajničku krížovky.)				
druh pečiva						dolná čelusť	kráčala	lyže (zried.)	3. časť tajničky	sporná (kníž.)
tajne ušiel										
ukazovacie zámeno			veľký les odlačilo, odsunulo							
mužské meno				nákazlivá choroba vydáva štrngot						
nedbajská										
Pomôcky: salus, Eol, ail, kalmuk	sprvu	pichľavý ker						EČV Nov. Zámkov rozdvajujú		
malá sviňa							Kartáginiec hrana (hovor.)			
rypáky zvierat						nástroj na kosenie kartová hra				
zaoblená					doslovný preklad bavlnená tkanina					staro-rímska bohyňa zdravia
skratka Českého rozhlasu				očný kútik (anat.) rímske číslo 12						
dvojhĺska			hašterivá žena prudko udierajú							
staršie mužské meno							kaukazská osada programovací jazyk			
privítam sa								Norton Utility solmizačná slabika		
citoslovce volania na kačice				maternica (anat.)						
citoslovce radosti				ktorým smerom?					?	Pomôcky: maces, Pún, kalk, kantus

VYROBENÉ NA SLOVENSKU

MODELY RODINY KIA CEED S VIANOČNÝM BONUSOM

UŠETRÍTE AŽ DO 2500 € | SADA ZIMNÝCH PNEUMATIK VÝHODNE**

Výnimočná rodina Kia Ceed s Vianočným bonusom.

KMG TOP s.r.o.
Odbojárov 560 Tovarníky 95501
Tel.: 0905 511 882 • www.kiatopolcany.sk

ROČNÁ ZÁRUKA GARANCIA KVALITY

KIA The Power to Surprise

SUDOKU (stredne ťažké)

	7		9	2				3	
		9							5
			8		4				6
8			5	9		4			
	4			1	7				9
2			1		6				
	4						5		
	5			8	3			7	

